

Santuari de la Mare de Déu de Puig-l'agulla

Sant Julià de Vilatorça

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Puig-l'agulla
Emplaçament Al vessant del Montagut o Puig-l'Agulla, seguint la carretera que mena de Vilalleons.
Alçada: 743

Coordenades:

Latitud: 41.88507
Longitud: 2.32689
UTM Est (X): 444154
UTM Nord (Y): 4637235

Classificació

Número de fitxa 08220 - 65
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Barroc Contemporani Neoclàssic
Segle XVIII
Any 1775
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: POUM (DOGC 5817 de 14/02/2011).
Número inventari Sí, IPA: 23697.
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat Privada
Titular: 001606700DG43H0001QH
Fitxes associades:

Descripció

Església d'estil neoclàssic, de nau única, orientada de llevant a ponent, amb creuer i cúpula. Externament, forma un cos de planta quadrangular, amb coberta a quatre vessants.

Interiorment, la nau es compartimenta en quatre trams. Als peus de la mateixa hi ha el cor, al tram posterior hi ha dues capelles laterals, que culminen amb volta de canó. Al següent tram, hi ha una capella amb coberta de mitja esfera. A l'últim tram, es troba l'altar i l'escalinata d'accés al cambril de la Verge, que es troba sota un baldaquí.

A la capella situada a l'esquerra, hi ha l'altar del Sant Crucifix, amb el crucifix i el retaule de Sant Miquel dels Sants. A la capella situada a la dreta, hi ha el retaule de Sant Segimon i el retaule de Sant Ramón Nonat.

En quant a l'exterior del temple, l'absis es peraltat, amb decoracions d'estuc a l'arrencada de la volta. La coberta és a quatre vessants, i és vidriada, i el ràfec és decorat.

En destaca la fornícula amb la imatge de la Verge de Puig-l'agulla.

El portal és d'arc carpanell molt rebaixat, emmarcat amb pilastres llises.

Sobre la portalada s'obre un òcul amb vitralls. Al costat nord-oest de la façana principal es situa un campanar amb quatre obertures d'arc de mig punt.

Història

El santuari de la Mare de Déu de Puig-l'agulla és un dels centres piadosos més visitats d'Osona.

Segons la llegenda, documentada des del segle XV, la Mare de Déu de Vilalleons va ser trobada per l'ermità Ramon Ferrer, a prop de la font de puig-l'Agulla, on aparegueren àngels i lleons i on estigué amagada més de tres-cents anys. Malgrat això, no hi ha cap indicatiu de capelleta o pedrò al Montagut o a Puig-l'agulla fins a finals del segle XVI.

Segons Antoni Pladevall i Font (vegeu bibliografia), cal atribuir a Joan Antoni Marfà, rector de la parròquia de Vilalleons entre 1575 i 1589 un gran protagonisme, si no en la invenció, sí almenys en la difusió de la llegenda del trobament de la Mare de Déu.

L'any 1654 l'església de Vilalleons va ser incendiada per les tropes franceses, en el decurs d'una de les moltes invasions que van fer a Catalunya des de l'any 1652, fet que va provocar la pèrdua de tots els seus altars i de l'antiga imatge de Santa Maria.

Aquest succés va provocar el naixement de la capella de Puig-l'agulla, que aviat va reemplaçar l'antiga advocació, ja que la devoció es va adreçar vers el lloc on s'havia fet la troballa de l'antiga imatge de la Mare de Déu, i d'on procedia el seu llegendari culte.

L'any 1661, el rector de la parròquia de Vilalleons, Joan Antoni Marfà, que era a la vegada beneficiat de la catedral de Vic, va demanar al senyor del mas la Sala la concessió d'un terreny per a edificar-hi la capella. Aquest va cedir els terrenys i es va construir la nova capella, que va ser beneïda l'any 1673.

Probablement, la imatge la Mare de Déu del nou temple es devia fer nova, recordant a la que hi havia hagut antigament, la qual havia estat destruïda l'any 1654.

Els frares dominicans de Vic van adoptar el temple de Puig-l'agulla com a santuari seu i dels seus devots.

El nou santuari es va convertir ràpidament en objecte d'una gran devoció, i així la nova capella va prendre el relleu de l'antiga església de Vilalleons.

L'any 1704, es va iniciar la construcció de l'hostatgeria al costat, que es va concloure l'any 1712. Finalment, l'any 1775, es va construir el temple actual.

Durant la guerra civil espanyola (1936-1939), es va perdre la imatge de la Mare de Déu i la resta d'imatges.

Bibliografia

- DIPUTACIÓ DE BARCELONA (2002). Inventari del Patrimoni Construït del Pla Especial de Protecció i Millora de l'Espai Natural de les Guillerics-Savassona. Àrea d'Espais Naturals, Serveis d'Acció Territorial.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT DE CULTURA (1986). Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya (Sant Julià de Vilatorça).
- H. M. TALLER D'ARQUITECTURA I CONSTRUCCIÓ S. L (2010). Catàleg de béns d'interès històric arquitectònic i paisatgístic. POUM. Ajuntament de Sant Julià de Vilatorça. Sant Julià de Vilatorça.
- PLADEVALL i FONT, A. (1994). Puig-L'Agulla i Vilalleons: un santuari i una parròquia mil·lenària. Barcelona: Ed. Montblanc-Martín.

